

ГРОДЗЕНСКИ УНІВЕРСІТЭТ

ГАЗЭТА ГРОДЗЕНСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА
ІМЯ ЯНКІ КУПАЛЫ

Выдаецца з 1986 года ● № 4 (276) ● 5 мая 2000 года, пятніца
Выходзіць адзін раз на месяц ● Распаўсюджваецца бясплатна

9 МАЯ - ДЕНЬ ПОБЕДЫ

А.І.ЯРОЦКІЙ.
Фото из архива.

ВETERАН-ЮБИЛЯР А.І. ЯРОЦКІЙ

Полковнику медыцынскай службы в отставке Анатолию Ивановичу Яроцкому скоро исполнится 85 лет.

Он прошел путь в составе Ленинградского, Юго-Западного, 3 Украинского фронтов и Южной группы войск. Дорого обошлась Анатолию Ивановичу 900-дневная блокада Ленинграда. Нужно было много ходить по узловым объектам фронта. Длительное питание хлебом из бумажной муки лишало сил. Люди умирали на улицах, в очередях.

Деятельность А.И. Яроцкого на фронтах Великой Отечественной войны была отмечена главным хирургом Вооруженных сил СССР в 1944 году на Всесоюзном совещании в Москве. Отмечалось, что физиологом А.И. Яроцким разработана эффективная мето-

дика лечения контрактур.

За образцовое выполнение заданий на фронтах ВОВ он награжден четырьмя боевыми орденами, медалями Советской Армии, в том числе медалью «За оборону Ленинграда».

Доктору медицинских наук, профессору А.И. Яроцкому присвоено высшее ученое звание: 28 октября 1992 г. он избран действительным членом (академиком) Академии космонавтики им. К.Э. Циолковского. Награжден медалью имени К.Э. Циолковского.

А.И. Яроцкий имеет сотни научных работ.

В настоящее время под его руководством написаны две монографии: «Эмоции человека в нормальных и стрессорных условиях» и «Жизне-сохранение».

ВІНШАВАЛЬНАЯ ПАШТОЎКА

Рэктарат, прафком, савет ветэранаў віншуюць з юбілеем і жадаюць моцнага здароўя, шчасця, дабрабыту, поспехаў юбілярам. Нагадваем, калі і каго можна павіншаваць.

☀ 2 мая - Алену Аляксееўну МАШКАЛА - загадчыцу гаспадаркай АГЧ.

☀ 5 мая - Міхаіла Васільевіча ЖАРСКАГА - прафесара кафедры гісторыі славянскіх дзяржаў.

☀ 14 мая - Яўгена Міхайлавіча СІДАРА - загадчыка лабараторыі кафедры радыёфізікі і электронікі.

☀ 28 мая - Вольгу Элізарайну ПРАЦЭНКА - дацэнта кафедры гісторыі славянскіх дзяржаў.

ДАРАГІЯ ВЕТЭРАНЫ!

Сардэчна віншваем Вас з 55-й гадавінай Вялікай Перамогі!

Шчыра жадаем добрага самаадчування, бадзёрасці, шчасця!

РЭКТАРАТ,
САВЕТ ВЕТЭРАНАЎ,
ПРАФКОМ.

5 МАЯ – ДЭНЬ ДРУКУ З ЮБІЛЕЕМ, ГАЗЕТА!

Першы нумар шматтыражнай газеты «Гродзенскі ўніверсітэт» выйшаў у свет 1 мая 1986 года. Нараджэнню ўніверсітэцкай шматтыражкі папярэднічала вялікая падрыхтоўчая работа. Каб зарэгістраваць газету, трэба было прайсці праз кабінетаў, класці вялікую колькасць розных абгрунтаванняў і іншых папер. Усё гэта адбывалася з удзелам і пад кіраўніцтвам колішняга сакратара парткома ўніверсітэта, прафесара В.П. Таранца, які і сёння з любоўю і бацькоўскім клопатам адносіцца да сваёй газеты: піша артыкулы, вядзе рубрыкі. Ад імя чытачоў хочацца сказаць шчыры дзякуй Віктару Пятровічу і іншым аўтарам газеты - А.І. Смялякову, М.В. Васільючаку, П.І. Ма-

ляўку, С.В. Кандрацэвай і многім студэнтам, якія спрабуюць пярэ ў роднай шматтыражцы.

За 15 гадоў шмат падзей адбылося ва ўніверсітэце. І ўсе яны знаходзілі адлюстраванне ў «Гродзенскім ўніверсітэце». Восць і нядаўна шырока і ярка газета расказвала аб падрыхтоўцы да 60-годдзя ўніверсітэта і святкаванні юбілею. Знаходзяць сваё месца на старонках шматтыражкі студэнцкая творчасць, практыка ў школах, спартыўнае жыццё, вучоба, паведамленні аб рашэннях Савета і рэктарата. Чытачам газета стала патрэбнай, жаданай і чаканай. І яны звычайна ёй доўга і плённага творчага шляху.

ВНОСИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ!

В преддверии 60-летнего юбилея нашего вуза вышло в свет тысячным тиражом оригинальное справочное издание, в котором помещены биографические и библиографические сведения о преподавателях ГрГУ «Выкладчыкі Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта». По имеющимся сведениям, издание такого типа является вторым после справочника МГУ, посвященного профессорам и докторам наук этого первого в России университета, выпущенного в свет в 1998 году, и первым в Беларуси, что само по себе является фактом возрождения

традиции, утерянной в начале XX века.

Редколлегия продолжает работу над сбором библиографических сведений обо всех преподавателях университета, которые в разное время работали в нем не менее одного учебного года, с целью издания дополнений к нему и подготовки второго издания справочника. В этой связи просим все замечания, предложения, а также библиографические сведения направлять по адресу: 230023, г. Гродно, ул. Ожешко, 22, ГрГУ, кафедра истории славянских государств.

РЕДКОЛЛЕГИЯ.

ЦИТАТА НОМЕРА:

«Чтобы обучить другого, требуется больше ума, чем чтобы научиться самому».

М. Монтень.

ЕЩЕ ОДИН ФАКУЛЬТЕТ

Подготовка психологов в нашем университете прошла путь от специализации, а затем второй специальности на биологическом факультете до университетской специальности «Психология». Разработаны и утверждены индивидуальный учебный план и квалификационная характеристика, созданы учебные программы курсов, спецкурсов и практик. Накоплен определенный опыт подготовки психологов высшей квалификации. В 1999 году состоялся первый выпуск. Все выпускники трудоустроены по специальности.

Наша специальность стала одной из самых популярных в университете, о чем свидетельствует увеличивающийся с каждым годом конкурс.

На двух кафедрах отделения (общей и социальной психологии, возрастной и педагогической психологии) сформировался коллектив высококвалифицированных специалистов, среди них 1 профессор, доктор наук и 7 кандидатов наук, из них 6 доцентов, 3 кандидата наук, доцента - на кафедре психологии начальной школы. Среди совместителей и почасовиков 2 доктора наук, профессора и 10 кандидатов наук, из них 5 доцентов. На отделении работает аспирантура по двум специальностям и магистратура.

В настоящее время ведется подготовка студентов по 4 специализациям: возрастной, педагогической, юридической психологии, а также по психологии семейных отношений и сексологии. Советом университета одобрена концепция перспективного развития факультета психологии, реализация которой требует неотложных и срочных мер со стороны ректората и деканата нового факультета.

Факультет не имеет собственного помещения. В учебном корпусе №2 за нами закреплены 3 комнаты, где располагаются деканат, кафедры и не получившая еще официального статуса из-за отсутствия отдельного помещения

Постановлением Совета университета из состава факультета психологии и педагогики выделен факультет психологии. Предлагаем читателям тезисы доклада заведующего кафедрой общей и социальной психологии, кандидата психологических наук Б.П. Ковалева на Совете университета от 7 апреля 2000 года.

лаборатория экспериментальной психологии и психодиагностики.

Главной проблемой организации деятельности факультета является предоставление помещений, удовлетворяющих гигиеническим и научным нормам организации педагогической и научной деятельности. Эта проблема становится особенно актуальной в условиях увеличения численности студентов, академических и лабораторных групп, дальнейшего развития новых специализаций, введенных с 1999/2000 учебного года.

Одной из важнейших задач организации деятельности факультета психологии является создание его оптимальной структуры. Планируется создание третьей кафедры. Один из вариантов - создание факультетской кафедры психологии развития, и второй - создание общеуниверситетской кафедры психологии, обеспечивающей чтение психологических курсов на других факультетах. Кроме того, изучается возможность создания на основе одной из кафедр межвузовской кафедры психологии для обеспечения учебного процесса не только на факультете психологии нашего университета, но и на медико-психологическом факультете Гродненского медицинского университета.

Разрабатывается программа развития кадрового потенциала кафедр факультета. Среди ее направлений - усиление эффективности деятельности аспирантуры, открытие аспирантуры и магистратуры по социальной психологии, направление выпускников и магистров в целевую аспирантуру в г. Минск, возможно, Санкт-Петербург, и др.

Анализ ситуации с кадрами педагогов-психологов в учреждениях образования показал, что имеется значительное количество малокомплектных базовых школ, число учащихся в которых позволяет иметь полставки только педагога-психолога. По этой причине в таких школах не могут работать наши выпускники, имеющие квалификацию «Психолог. Преподаватель психологии», и эти рабочие места занимают выпускники 9-месячных курсов, уровень подготовки которых, как правило, недостаточно высокий. В разработанной нами новой «Общегосударственный классификатор специальностей и квалификаций» включена новая сдвоенная специальность по педагогическому профилю образования «Психолого-педагогическая деятельность», дающая право работать педагогом-психологом и учителем биологии либо иностранного языка. Открытие в ближайшее время такой специальности позволит решить проблему создания психологической службы в малокомплектных школах и поставить вопрос о закрытии курсов психологов.

В 2002 году планируется открытие новой специализации «Психология предпринимательской деятельности и менеджмента» с присвоением дополнительной квалификации «Менеджер». В результате на факультете будут две педагогические специализации и 3 непедагогические специализации.

Потребуется изменения и в организации учебно-исследовательской и научно-исследовательской деятельности. На факультете сложилась и успешно действует научная школа профессора

С.В. Кондратовой, признанная как в Беларуси, так и за ее пределами. Однако специфика университетского факультета психологии требует не ограничиваться проблемами педагогической, педагогической социальной и возрастной психологии, а развить новые научные направления. В частности, планируется межкаультетская тема совместно с факультетом биологии и экологии «Биохимические, физиологические и психологические механизмы стресса». Имеется предварительная договоренность с психологами Белостокского университета об участии в этой теме. В перспективе - развитие исследования в области социальной и юридической психологии, психологии профессиональной деятельности, разработка проектов новых финансируемых тем. Планируется налаживание контактов с Национальной академией наук (Институт социологии), сотрудничество с Белостокским университетом (готовится договор с факультетом психологии и педагогики), другими университетами. Научный потенциал факультета усилится за счет создаваемой в этом году научно-исследовательской лаборатории профессионального развития личности. Планируется организация конференций и семинаров по приоритетным для факультета проблемам.

Одним из важнейших направлений работы факультета является курирование деятельности вновь создаваемой психологической службы университета, а также Центра психологической помощи населению, обеспечение их кадрами педагогов-психологов, участие преподавателей в психодиагностической, психоконсультационной и психокоррекционной работе.

Реализация намеченных программ позволит факультету психологии занять достойное место среди факультетов университета.

ПРАКТИЧЕСКАЯ ПСИХОЛОГИЯ?.. НЕТ?.. ДА!!!

Люди всегда испытывали потребность в психологической помощи. Оказание психологических «услуг» существовало всегда. С языческих времен некоторые наши предки накапливали душевный опыт. Они-то и являлись источником психологических услуг. Эти своеобразные «неформальные психологи», т.е. ведуны, знахари, колдуны и пр., выполняли психологические трудовые функции. К ним охотно приходили люди за помощью: погадать, приворожить, избавиться от душевных мук.

Психология, которую в настоящее время называют практической, имеет богатую историю, которая до сих пор не исследована. Нельзя при этом не отметить

в развитии практической психологии роль религии. Служитель культа всегда считался с закономерностями сознания. Молитва во многом выполняет те же функции, что и аутогенная тренировка, базирующаяся на научной психологии. По утверждению историка Н.М. Никольского, общество XIII-XV вв. сохраняло взгляд на религию как на совокупность опытного знания о таинственных силах природы, на совокупность умений жить с таинственным миром в ладу. Священник ценился именно как профессиональный совершитель магических актов: осыпание воды, окропление домов, полей и т.п.

Несомненно, практическая психология возникла на несколько

веков, а может быть, тысячелетий раньше, чем фундаментальная научная психология, построенная на строгой экспериментальной основе. Обе эти ветви психологии длительное время как бы сосуществовали, но научная психология всегда не признавала прав практической психологии, в какой бы форме «услуги» ее представляли обществу ни проявлялись.

И в настоящее время традиционно ориентированные психологи, которые ведут строгие экспериментально-теоретические исследования, рассматривают деятельность практического психолога как нечто неуместное в храме науки, как шаманство (это отмечает Е.А. Климов, крупнейший психолог России).

Как мы к этому относимся?

Полагаем, психолог-практик имеет право претендовать на место в профессиональном сообществе психологов при условии, что он не дилетант, а профессионал. Что нужно, чтобы стать профессиональным практическим психологом?

Во-первых, надо получить психологическое образование, иметь широчайшую эрудицию в области теории, методики, практики психологии.

Во-вторых, необходимо получить специальную подготовку в области 1-3 направлений практической психологии (психодрама, тренинг личностного роста,

(Окончание на 7-й стр.)

КАЛЕКТЫЎНЫ ДАГАВОР ГРОДЗЕНСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ЯНКІ КУПАЛЫ НА 2000 ГОД

РАЗДЗЕЛ 1 АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

1.1. Калектыўны дагавор з'яўляецца лакальным нарматыўным дакументам, які рэгулюе працоўныя і сацыяльна-эканамічныя адносіны паміж наймальнікам і работнікамі ўніверсітэта.

Калектыўны дагавор заключаны паміж прафсаюзным камітэтам Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы (у далейшым "Прафком"), які прадстаўляе інтарэсы работнікаў універсітэта ў асобе старшыні Прафкома Хілюты Уладзіміра Андрэвіча, і Гродзенскім дзяржаўным ўніверсітэтам імя Янкі Купалы (у далейшым "Наймальнік") ў асобе рэктара Маскевіча Сяргея Аляксандравіча.

Калектыўны дагавор прымаецца на Канферэнцыі працоўнага калектыва Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы (далей - універсітэт), падпісваецца Наймальнікам і старшынёй Прафкома.

Тэрмін дзеяння калектыўнага дагавора — 3 гады.

Калектыўны дагавор уступае ў дзеянне з моманту яго падпісання і дзейнічае да заключэння новага калектыўнага дагавора. У выпадку рэарганізацыі ўніверсітэта калектыўны дагавор захоўвае сваё дзеянне на працягу тэрміна, на які ён заключаны.

Падпісаны калектыўны дагавор, а таксама ўнесеныя ў яго змены і дапаўненні, рэгіструюцца ў мясцовым выканаўчым ці распарадчым органе па месцы знаходжання Наймальніка.

1.2. Наймальнік прызнае Прафком прадстаўніком працоўнага калектыва пры заключэнні калектыўнага дагавора, а таксама пры вырашэнні ўсіх пытанняў, звязаных з яго выкананнем.

1.3. Пры заключэнні калектыўнага дагавора бакі дзейнічаюць на падставе Закона Рэспублікі Беларусь "Аб прафесійных саюзах", Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь, Статута ўніверсітэта, іншых нарматыўна-прававых дакументаў Рэспублікі Беларусь.

1.4. Наймальнік сумесна з Прафкомам абавязаны ажыц-

цяўляць кантроль за выкананнем калектыўнага дагавора, даваць справаздачу перад працоўным калектывам аб яго выкананні.

1.5. Прафком можа заслухоўваць прадстаўнікоў адміністрацыі па выкананні абавязкаў, прадугледжаных калектыўным дагаворам, патрабаваць прыпынення выканання рашэнняў, калі яны прыняты ў парушэнне яго палажэнняў ці дзеючага заканадаўства.

1.6. Наймальніку і Прафкому даецца права па ўзаемнай згодзе пераносіць тэрміны выканання мерапрыемстваў, вызначаных у калектыўным дагаворы.

1.7. Прафком прымае ўдзел у распрацоўцы праектаў лакальных актаў універсітэта, а таксама ў распрацоўцы і ўнясенні дапаўненняў і змяненняў у дзеючыя лакальныя акты.

1.8. Асноўнымі прынцыпамі заключэння калектыўнага дагавора з'яўляюцца:

- сацыяльнае партнёрства;
- раўнапраўе бакоў;
- улік рэальных магчымасцяў матэрыяльнага, вытворчага і фінансавага забеспячэння выканання абавязкаў, прадугледжаных калектыўным дагаворам.

1.9. Спрэчкі, якія ўзнікаюць паміж бакамі пры заключэнні, змяненні або скасаванні калектыўнага дагавора, разглядаюцца прыміральной камісіяй, у склад якой уваходзяць па пяць прадстаўнікоў ад Прафкома і Наймальніка. Члены прыміральной камісіі абіраюцца на канферэнцыі працоўнага калектыва ўніверсітэта.

1.10. Умовы данага дагавора распаўсюджваюцца на Наймальніка і ўсіх работнікаў універсітэта, ад імя якіх ён заключаны.

Палажэнні калектыўнага дагавора распаўсюджваюцца на работнікаў, ад імя якіх ён не заключаўся (пазней залічаныя ў штат і інш), пры ўмове, што яны выказалі сваю згоду на гэта ў пісьмовай форме.

1.11. Змяненні і дапаўненні ў калектыўны дагавор уносяцца па ўзаемнай згодзе Наймальніка і Прафкома ў парадку, які вызначаны Працоўным

кодэксам для заключэння калектыўнага дагавора.

1.12. Бакі абавязуюцца прымаць неабходныя меры для вырашэння канфліктных сітуацый шляхам перамоў на падставе ўзаемнай павагі. Калектыўныя працоўныя спрэчкі вырашаюцца ў парадку, прадугледжаным існуючым заканадаўствам.

1.13. Індывідуальныя калектыўныя спрэчкі ва ўніверсітэце па пытаннях прымянення заканадаўства аб працы, калектыўнага дагавора разглядаюцца камісіяй па працоўных спрэчках. На падставе артыкула 235 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь Наймальнік і Прафком ствараюць камісію па працоўных спрэчках з аднолькавага ліку прадстаўнікоў адміністрацыі і прафсаюза на камітэта тэрмінам на адзін год.

РАЗДЗЕЛ 2 АРГАНІЗАЦЫЯ, НАРМІРАВАННЕ І АПЛАТА ПРАЦЫ

2.1. Наймальнік павінен:

2.1.1. Распрацаваць праграму эканамічнага развіцця ўніверсітэта ва ўмовах рыначнай эканомікі, удасканалення структуры кіравання, забеспячэння рацыянальнага і эфектыўнага выкарыстання кадраў, павышэння дабрабыту ўсіх работнікаў універсітэта.

2.1.2. Ствараць умовы для павышэння кваліфікацыі супрацоўнікаў універсітэта.

2.1.3. Не дапускаць неабгрунтаванага, незаконнага скарачэння колькасці або штата работнікаў.

2.1.4. Размяркоўваць чысты прыбытак, атрыманы ад ажыццяўлення камерцыйнай і гаспадарчай дзейнасці з улікам сацыяльна-эканамічных інтарэсаў працоўнага калектыва.

2.1.5. Пры своечасовым фінансаванні аплату працы праводзіць у адпаведнасці з зацверджанымі стаўкамі і акладамі не менш за 2 разы ў месяц: з 5 па 8 (разлік) і з 20 па 24 (аванс) даты кожнага месяца, а ў выпадку супадзення названых дат з выхаднымі ці святочнымі днямі - адпаведна ў папярэднія дні.

2.1.6. Арганізаваць для супрацоўнікаў з ненармаваным працоўным днём улік прыходу

на працу і адыходу з працы.

2.1.7. Распрацаваць службовыя інструкцыі супрацоўнікаў універсітэта.

2.1.8. Выплату адпусных грошай ажыццяўляць адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам.

2.1.9. Ажыццяўляць кантроль за размеркаваннем навучальных даручэнняў на кафедрах у адпаведнасці з навучальнымі планами спецыяльнасцей, адказнасць за правільнасць якога нясуць загадчыкі кафедраў.

2.1.10. Даводзіць праз газету "Гродзенскі ўніверсітэт" і інфармацыйны стэнд бухгалтэрыі да ведама супрацоўнікаў універсітэта новыя стаўкі заробатнай платы, змены ва ўмовах аплаты працы.

У выпадку змянення зарплаты ў двухтыднёвы тэрмін з часу паступлення адпаведных дакументаў рабіць пераразлік і згодна з ім выплочваць заробатную плату.

2.1.11. Вызначыць пералік катэгорый работнікаў, з якімі могуць заключацца працоўныя кантракты.

2.2. Прафком абавязуецца:

2.2.1. Прымаць удзел у распрацоўцы праектаў дакументаў, якія тычацца ўмоў, арганізацыі і аплаты працы.

2.2.2. Дамагацца выканання правоў і законных інтарэсаў работнікаў універсітэта, устанавлення мінімальнай аплаты працы не ніжэй нарматыву аднясення грамадзян да катэгорыі маламаёмых.

2.3. Для прадстаўнікоў прафесарска-выкладчыцкага складу ўстанаўліваецца шасцігадзінны працоўны дзень, у межах якога яны павінны выконваць усе віды навучальнай і навукова-даследчай працы. Аўдыторныя заняткі выкладчыкаў звыш шасці гадзін у дзень дазваляюцца толькі з іх згоды.

2.4. Для рабочых і служачых, якія не прымаюць удзел непасрэдна ў навучальным працэсе, устанавліваецца 5-дзённы працоўны тыдзень. Спіс рабочых і служачых зацверджаецца загадам рэктара ўніверсітэта. Час пачатку і заканчэння працы ўстанаўліваецца кіраўнікамі структурных падраздзяленняў зыходзячы

з 8-гадзіннага працоўнага дня. У перадсвяточныя дні працягласць працоўнага дня скарачаецца на адну гадзіну як пры 5-дзённым, так і пры 6-дзённым працоўным тыдні.

2.5. Прэміраванне супрацоўнікаў універсітэта і ўстановаў ленне ім надбавак за высокія творчыя дасягненні ў працы, выкананне тэрміновай працы, за іншыя паказчыкі ажыццяўлення на падставе Палажэння аб матэрыяльным стымуляванні супрацоўнікаў Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы, якое зацвярджаецца Наймальнікам пасля яго ўзгаднення з Прафкомам і разгляду на Канферэнцыі працоўнага калектыва.

2.6. Пры часовым намесніцтве работніка, які замяшчае, аплата працы ажыццяўляецца ў памеры службовага аклада, прадугледжанага штатным раскладам (без надбавак і даплат). Прэміраванне работнікаў, якія замяшчаюць, праводзіцца на ўмовах і ў памеры, устаноўленыя па пасадзе замяшчаемага работніка. Даплаты работнікам у залежнасці ад умоў працы, за працу ў неспрыяльных умовах, за часовае намесніцтва (за сумяшчэнне прафесій (пасад), абавязкаў часова адсутнага работніка, пашырэнне зоны абслугоўвання) устаўляюцца ў межах эканоміі фінансавых сродкаў.

РАЗДЗЕЛ 3 АХОВА ПРАЦЫ, УМОВЫ ПРАЦЫ І ТЭХНІКА БЯСПЕКИ

3.1. Наймальнік павінен:

3.1.1. Своечасова праводзіць усе віды інструктажу па ахове працы, тэхніцы бяспекі і проціпажарнай прафілактыцы.

3.1.2. Удасканалваць нарматыўна-прававую базу ў сферы аховы працы.

3.1.3. Рэгулярна праводзіць навучанне і праверку ведаў супрацоўнікаў, якія заняты на працы з павышанай небяспекай.

3.1.4. Кіравацца Пэралікам працаў і прафесій, па якіх супрацоўнікі маюць права на атрыманне дадатковага адпачынку ў сувязі са шкоднымі ўмовамі працы, а таксама надбаўкі да зароботнай платы і на іншыя льготы.

3.1.5. Своечасова забяспечваць супрацоўнікаў універсітэта спецадзеннем, спецабуткам і іншымі сродкамі ў адпаведнасці з існуючымі нормама і правіламі.

3.1.6. Своечасова праводзіць расследаванне і ўлік

няшчасных выпадкаў, выдаваць загады аб пакаранні вінаватых асоб.

3.1.7. Скараціць да мінімуму колькасць вячэрніх заняткаў для выкладчыкаў-жанчын, якія маюць дзяцей школьнага ўзросту, і не прыцягваць да правядзення вячэрніх заняткаў жанчын, якія маюць дзяцей дашкольнага ўзросту, без іх згоды.

3.1.8. Забяспечыць выкананне мерапрыемстваў па ахове працы ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

3.1.9. Арганізаваць навучанне і правесці ў другім паўгоддзі 2000 года атэстацыю кіраўнікоў і спецыялістаў універсітэта па пытаннях аховы працы і тэхнікі бяспекі.

Кожнаму работніку пры прыёме на працу і ў перыяд працы даваць поўную інфармацыю аб стане і зменах умоў працы на яго працоўным месцы, аб індывідуальных сродках абароны, кампенсациях, якія ўстаноўлены заканадаўствам.

3.1.10. Арганізаваць правядзенне папярэдніх (пры паступленні на працу) і перыядычных (у перыяд працоўнай дзейнасці) медыцынскіх аглядаў работнікаў, якія заняты на працы ў шкодных і (або) небяспечных умовах працы або на працы, дзе ёсць неабходнасць у прафесійным аглядзе.

3.1.11. Вызначыць парадак перыядычнага інфармавання работнікаў аб стане ўмоў працы на працоўных месцах і прымаемых мерах па іх паляпшэнні.

3.2. Прафком павінен:

3.2.1. Ажыццяўляць пастаянны кантроль за станам аховы працы, за выкананнем працоўнага заканадаўства.

3.2.2. Перыядычна (1 раз у квартал) на пасяджэнні прафкома з удзелам прадстаўнікоў Наймальніка разглядаць пытанне аб стане аховы працы.

3.2.3. Сумесна з дзяржаўнымі органамі і інспектарамі па наглядзе і кантролі за выкананнем заканадаўства аб ахове працы ўдзельнічаць у разглядзе няшчасных выпадкаў, выяўляць іх прычыны, дамагацца прыняцця тэрміновых мераў па прадукцыйнасці, аказваць матэрыяльную дапамогу пацярпелым або членам іх сем'яў.

РАЗДЗЕЛ 4 ГАРАНТЫ ЗАНЯТАСЦІ

4.1. Наймальнік павінен:

4.1.1. Садзейнічаць захаванню эфектыўна дзейных і ства-

рэнню новых працоўных месцаў. Выкарыстоўваць работнікаў універсітэта ў адпаведнасці з іх прафесійнай, кваліфікацыйнай і працоўным дагаворам.

4.1.2. Не дапускаць звальнення супрацоўнікаў па скарачэнні колькасці або штата работнікаў, калі магчымы перавод з іх згоды на іншыя вакантныя пасады.

4.1.3. Скасаванне працоўнага дагавора па ініцыятыве Наймальніка (артыкул 42, акрамя пунктаў 7 і выпадкаў прызнання работніка непрацаздольным, пацверджаных заключэннем МРЭК, пунктаў 2 і 3 артыкула 47) ажыццяўляць пасля папярэдняга (не пазней чым за два тыдні) паведамлення Прафкома.

4.1.4. Скасаваць працоўны дагавор, заключаны на нявызначаны тэрмін, калі работнік папярэдзіў адміністрацыю пісьмовай заявай за адзін месяц.

4.1.5. Не звальняць па ініцыятыве Наймальніка адзіночых маці, якія маюць дзяцей ва ўзросце да 14 гадоў (дзяцей інвалідаў да 16 гадоў), за выключэннем выпадкаў ліквідацыі структурных падраздзяленняў універсітэта без згоды Прафкома.

4.2. Пры скарачэнні колькасці або штата супрацоўнікаў пераважнае права ў пакіданні на працы пры іншых роўных умовах маюць, апроч катэгорый, пералічаных у артыкуле 45 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь, супрацоўнікі, якія:

- маюць працяглы тэрмін працы ва універсітэце;

- атрымалі працоўнае нявечча ва універсітэце;

- павышаюць сваю кваліфікацыю без адрыву ад вытворчасці ў аспірантуры, у вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах; работнікі, якім засталася да выхodu на пенсію па ўзросце не больш за 2 гады;

- пацярпелі ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС;

- маюць двух і больш дзяцей ва ўзросце да 14 гадоў;

- з'яўляюцца адзінымі кармільцамі ў сям'і.

4.3. Заключэнне кантрактаў з работнікамі, працоўныя дагаворы з якімі былі заключаны на нявызначаны тэрмін, ажыццяўляецца ў сувязі з абгрунтаванымі арганізацыйнымі і эканамічнымі прычынамі, аб чым работнік павінен быць пісьмова папярэджаны не пазней, чым за 1 месяц да заключэння працоўнага кантракта (артыкул 32 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь).

4.4. Заключэнне кантракта з работнікамі, які працуе па працоўным дагаворы, які заключаны на нявызначаны тэрмін, праводзіцца толькі з яго пісьмовай згоды. Пры гэтым кантракта вызначаецца з улікам стажу працы ва універсітэце.

4.5. З мэтай забеспячэння адпаведнасці ўмоў кантракта, які заключаецца з работнікам - членам прафсаюзнай арганізацыі, дзеючаму заканадаўству Наймальнік узгадняе яго з Прафкомам.

4.6. Наймальнік павінен папярэдзіць работніка аб сваім намеры не працягваць працоўныя адносіны па кантракце не пазней, чым за адзін месяц да заканчэння яго тэрміну.

4.7. Работнік, які працуе па кантракце, можа скасаваць датэрмінова кантракт па ўласным жаданні, папярэдзіўшы аб гэтым Наймальніка пісьмовай заявай за адзін месяц. Са згоды бакоў кантракт можа быць скасаваны да заканчэння тэрміна папярэджання.

РАЗДЗЕЛ 5 ПРАЦОЎНАЯ ДЫСЦЫПЛІНА, РЭЖЫМ ПРАЦЫ, АДПАЧЫНАК

5.1. Наймальнік і работнікі абавязаны выконваць Правілы ўнутранага працоўнага распарадку, якія зацвярджаюцца Наймальнікам па ўзгадненні з Прафкомам.

5.2. Рэгуляванне ў межах заканадаўства пытанняў, якія звязаны з прыцягненнем да звышурочнай працы, працы ў вячэрні і начны час, выхадныя і святочныя дні, ажыццяўляецца Наймальнікам па ўзгадненні з Прафкомам са згоды работніка.

5.3. Работнікам універсітэта могуць прадастаўляцца працоўныя адпачынкi (асноўны мінімальны, асноўны падоўжаны, дадатковы) і сацыяльны адпачынкi (па цяжарнасці і родах, па доглядзе за дзіцём, у сувязі з навучаннем без адрыву ад вытворчасці, у сувязі з катастрофай на Чарнобыльскай АЭС, творчыя, па уважлівых прычынах асабістага і сямейнага характару).

5.4. Працягласць асноўнага мінімальнага адпачынку - 21 календарны дзень.

5.5. Дадатковы працоўны адпачынак (за працу ў шкодных умовах працы, за ненармаваны працоўны дзень і інш.) па жаданні работніка можа прадастаўляцца асобна ад асноўнага мінімальнага адпачынку.

5.6. Чарговасць прадастаўлення працоўных адпачынаў устанаўліваецца для калектыва работнікаў грамадзянскіх працоўных адпачынаў, якіх зацвярджаецца Наймальнікам па ўзгадненні з Прафкома.

Графік працоўных адпачынаў складаецца на каляндарны год не пазней 1 красавіка.

5.7. Працоўны адпачынак можа быць перанесены па ўзаемнай згодзе Наймальніка і работніка і прадастаўлены па-за графіка па рашэнні Наймальніка і ўзгадненні з Прафкома без шкоды для навучальнай і вытворчай дзейнасці.

5.8. Наймальнік па просьбе работнікаў у неабходных выпадках прадастаўляе адпачынак без захавання заробтнай платы па сямейна-бытавых і іншых уважлівых прычынах тэрмінам да 2-х месяцаў па ўзгадненні з кіраўнікамі структурных падраздзяленняў універсітэта.

5.9. Працоўны адпачынак (асноўны і дадатковы) за першы год працы да заканчэння 6 месяцаў прадастаўляецца па жаданні работніка ў выпадках, азначаных артыкулам 166 Працоўнага кодэкса.

5.10. Маці, якія выходзяць 2-х ці больш дзяцей ва ўзросце да 16 гадоў, штомесячна прадастаўляецца адзін вольны ад працы дзень з захаваннем сярэднедзённага заробтку.

Маці, якія выходзяць дзіця-інваліда ва ўзросце да 16 гадоў, прадастаўляецца штомесячна адзін вольны ад працы дзень за кошт сродкаў сацыяльнага забеспячэння.

5.11. Вольны ад працы дзень у тыдзень з аплатай у памеры сярэдняй заробтнай платы прадастаўляецца:

- маці, якая выходзіць трох і больш дзяцей ва ўзросце да 16 гадоў;

- адзінокім маці, разведзеным жанчынам, удовам, якія не знаходзяцца ў шлюбе і выходзяць двух ці больш дзяцей ва ўзросце да 16 гадоў;

- бацьку, які выходзіць без маці двух ці больш дзяцей ва ўзросце да 16 гадоў.

Аплата вольнага дня ажыццяўляецца за кошт пазабюджэтных сродкаў фінансавання.

5.12. Жанчынам, якія маюць дзяцей ва ўзросце ад 3 да 6 гадоў, прадастаўляецца па іх жаданні дадатковы неаплачваемы адпачынак па доглядзе за дзіцём з захаваннем месца працы (пасадзі).

5.13. Наймальнік павінен:

5.13.1. Прадастаўляць для

работнікаў, якія навучаюцца ў вчэрніх і завочных вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах, аспірантурах у якасці мінімальна гарантыі, прадугледжаныя артыкуламі 214-220 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь.

5.13.2. Аказваць супрацоўнікам, якія маюць стаж працы ва універсітэце не менш за 10 гадоў, пры наяўнасці сродкаў разавую матэрыяльную дапамогу пры выхадзе на пенсію.

5.13.3. Выкарыстоўваць меры заахвочвання супрацоўнікаў універсітэта за якаснае выкананне працоўных абавязкаў, павышэнне прадукцыйнасці, працяглою працу, навадарства і іншыя дасягненні ў працы. Рашэнне аб узбуджэнні хадайніцтваў аб узнагароджанні супрацоўнікаў універсітэта дзяржаўнымі ўзнагародамі прымаецца Саветам універсітэта па ўзгадненні з прафсаюзным камітэтам.

5.13.4. Прымяняць да парушальнікаў працоўнай дысцыпліны дысцыплінарныя спаганні ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

5.13.5. Аператыўна разглядаць заявы, скаргі, прапановы супрацоўнікаў і прымаць па іх рашэнні ва ўстаноўленыя заканадаўствам тэрміны.

5.13.6. Садзейнічаць выхаду ў свет казачных манаграфій і навучальна-метадычных дапаможнікаў супрацоўнікаў універсітэта, якія працуюць над доктарскімі дысертацыямі.

РАЗДЗЕЛ 6 ПЫТАНІ ЖЫЛЛЯ, БЫТУ, АЗДАРАўЛЕНЧАЯ І СПАРТЫўНА-МАСАВАЯ РАБОТА

6.1. Адміністрацыя і прафком павінны:

6.1.1. Ажыццяўляць размеркаванне жылля ў строгай адпаведнасці з нарматыўнымі дакументамі Рэспублікі Беларусь.

6.1.2. Жыллёвыя памяшканні, збудаваныя за кошт сродкаў дзяржаўнага бюджэту, прадастаўляць інвалідам і ўдзельнікам Вялікай Айчыннай вайны, сем'ям загінуўшых або прапаўшых без вестак воінаў, удзельнікам ліквідацыі катастрофы на Чарнобыльскай АЭС з захаваннем прынцыпу аднаразовасці выкарыстання права на пазачарговае атрыманне жылля.

6.1.3. Прадастаўляць у першую чаргу работнікам, якія паспяхова і добрасумленна

выконваюць свае працоўныя абавязкі, перавагі і льготы ў галіне сацыяльна-культурнага і жыллёва-бытавога абслугоўвання (пуцёўкі ў санаторыі і дамы адпачынку, паляпшэнне жыллёвых умоў і г.д.).

Супрацоўнікам, якія маюць стаж работы ва універсітэце больш за 20 гадоў і добрасумленна выконваюць службовыя абавязкі, а таксама супрацоўнікам, якія былі запрошаны на работу ва універсітэт з іншай мясцовасці і з'яўляюцца высокакваліфікаванымі спецыялістамі (дактары і кандыдаты навук) паляпшэнне жыллёвых умоў можа ажыццяўляцца па-за чаргі па рашэнні Канферэнцыі працоўнага калектыва.

6.1.4. Пры размеркаванні жылля ў інтэрнатах універсітэта паміж супрацоўнікамі ўлічваць час падачы заяў і стаж працы ва універсітэце.

6.1.5. Ажыццяўляць мерапрыемствы па выкананні Жыллёвай праграмы універсітэта ў адпаведнасці са сметай, зацверджанай Канферэнцыяй працоўнага калектыва. Палепшыць жыллёвыя ўмовы ў адпаведнасці з Жыллёвай праграмай не менш як пяці супрацоўнікаў.

6.1.6. Пастаноўку на ўлік для забеспячэння жыллой плошчай супрацоўнікаў універсітэта ажыццяўляць на падставе сумеснага рашэння Наймальніка і Прафкома ў адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам і нарматыўнымі актамі.

6.1.7. Прымаць на асобны ўлік маладыя сем'і, адзінокіх маці, разведзеных (аўдавеўшых) мужа або жонку, якія выходзяць непаўналетніх дзяцей, у тым ліку, якія працяваюць сумесна з бацькамі (незалежна ад узроўню забяспечанасці жыллем), якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў і жадаюць ажыццявіць будаўніцтва або пакупку жыллёвых памяшканняў за кошт уласных сродкаў, аднаразовых субсідый і льготных крэдытаў.

6.1.8. Забяспечваць навагоднімі падарункамі дзяцей дашкольнага ўзросту супрацоўнікаў універсітэта.

6.1.9. Ствараць умовы для правядзення заняткаў мастацкай самадзейнасцю, гурткоў па інтэрэсах, спартыўных секцый.

6.1.10. Садзейнічаць забеспячэнню сельгаспрадуктамі і прадуктамі харчавання супрацоўнікаў універсітэта.

6.1.11. Садзейнічаць развіццю садовых таварыстваў, у тым ліку і праз фінансавую

дапамогу. Працягваць працу па задавальненні заяў на атрыманне садовых участкаў у новых садовых таварыствах.

6.1.12. Addзелу арганізацыі аховы здароўя сумесна з прафсаюзным камітэтам распрацаваць сістэму мерапрыемстваў па ахове здароўя супрацоўнікаў універсітэта.

6.1.13. Забяспечыць працу пунктаў грамадскага харчавання універсітэта. Ажыццяўляць кантроль за працай сталовай і буфетаў універсітэта з мэтай паляпшэння якасці харчавання і пашырэння асартыменту прадукцыі.

6.1.14. Наймальнік у адпаведнасці з артыкулам 51 Генеральнага пагаднення паміж Урадам Рэспублікі Беларусь, рэспубліканскімі аб'яднаннямі наймальнікаў і прафсаюзаў на 1998-2000 гады гарантуе адлічэнне паевага ўзносу не менш за 0,15% ад фонда аплаты працы Прафкому для правядзення культурна-масавых і спартыўных мерапрыемстваў, арганізацыі ў перыяд зімовых школьных канікулаў навагодніх елак і памяншэння кошту дзіцячых навагодніх падарункаў, прапаганды здаровага ладу жыцця і адраджэння нацыянальнай культуры.

6.1.15. Забяспечыць, па магчымасці, дзяцей супрацоўнікаў універсітэта пуцёўкамі ў летнія лагеры адпачынку.

6.1.16. Прэміраваць работнікаў універсітэта ў сувязі з юбілеем (50, 60, 70, 80 і больш гадоў), дасягненнем пенсійнага ўзросту - у памеры сярэдняга месячнага заробку.

6.1.17. Сумесна з Саветам ветэранаў вайны і працы распрацаваць мерапрыемствы па сацыяльнай ахове адзінокіх непрацуючых пенсіянераў, шырэй выкарыстоўваць жыццёвы вопыт ветэранаў вайны і працы, іх высокія маральныя якасці ў выхаванні падрастаючага пакалення, ствараць працуючым пенсіянерам умовы для творчай працы і адпачынку.

6.1.18. Аказваць дапамогу ў арганізацыі экскурсійных паездак па гістарычных і культурных мясцінах. Арганізаваць цэнтралізаванае забеспячэнне білетаў на канцэрты і ўтраты ў залежнасці ад фінансавых магчымасцей універсітэта.

РАЗДЗЕЛ 7 ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ПРАВОВЫХ ГАРАНТЫЙ ДЗЕЙНАСЦІ ПРАФСАЮЗА

7.1. Наймальнік павінен:
7.1.1. Разглядаць прадастаўленні прафсаюза на камітэта

аб прадухіленні парушэнняў заканадаўства аб працы і ў месячны тэрмін паведамляць прафсаюзнаму камітэту аб выніках разгляду.

7.1.2. Прадастаўляць прафсаюзнаму камітэту ў бясплатнае карыстанне неабходныя для яго дзейнасці памяшканні, сродкі сувязі і аргтэхніку, абсталяванне, транспарт.

7.1.3. Захоўваць за работнікамі, якія абраны ў Прафком, сацыяльныя гарантыі, якія прадугледжаны заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, калектыўным дагаворам.

7.1.4. Не дапускаць звальнення па ініцыятыве адміністрацыі асоб, якія былі абраны ў склад Прафкома, на працягу двух гадоў пасля заканчэння выбарных паўнамоцтваў, акрамя выпадкаў ліквідацыі ўніверсітэта ці здзяйснення работнікамі чынкаў, за якія заканадаўствам прадугледжана магчымасць звальнення. Звальненне вызваленага старшыні Прафкома дапускаецца, акрамя таго, толькі са згоды вышэйшага прафсаюзнага органа.

7.1.5. Прадаставіць папярэдняе месца працы (пасаду), а пры яго адсутнасці іншую працу (пасаду) абраным у прафсаюзныя органы работнікам пасля заканчэння іх выбарных паўнамоцтваў.

7.1.6. Захаваць дзеючы парадак аплаты прафсаюзных узносаў шляхам іх пераліку праз

бухгалтэрыю ўніверсітэта на банкаўскі рахунак Прафкома ў адпаведнасці з пастановай Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь і Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь ад 14 лістапада 1996 года №726/14.

7.1.7. Забяспечыць уключэнне прадстаўнікоў Прафкому ў правамоцных прадстаўнікоў работнікаў у склад вышэйшага органа кіравання ўніверсітэта.

7.1.8. Прадаставіць Прафкому права ажыццяўляць ва ўніверсітэце кантроль за станам уліку грамадзян, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, удзельнічаць у размеркаванні жылля.

7.1.9. Прадаставіць вызваленым членам Прафсаюзнага камітэта ўніверсітэта правы і льготы, прадугледжаныя для работнікаў ўніверсітэта.

7.2. Прафком павінен:

7.2.1. Падтрымліваць прымаемыя меры адміністрацыі па ўмацаванні навукова-педагагічнай і вытворчай дысцыпліны, па забеспячэнні парадку і арганізацыі навучальнага працэсу, па захаванні ўласнасці і выхаванні ў членаў працоўнага калектыва добрасумленных адносін да працы.

7.2.2. Здзяйсняць пастаянны кантроль за ходам выканання калектыва дагавору і перыядычна, не менш аднаго раза ў паўгоддзе, інфармаваць па гэтым пытанні працоў-

ны калектыву.

7.3. Прафсаюзны камітэт прызнае, што забастоўка з'яўляецца крайнім сродкам вырашэння спрэчак і лічыць магчымым прымяняць яе толькі тады, калі ўсе іншыя законныя сродкі не дадуць вынікаў.

7.4. Прафсаюзныя актывісты - члены абраных прафсаюзных органаў - вызваляюцца ад асноўнай працы для ўдзелу ў працы прафсаюзных з'ездаў, канферэнцый, пленумаў і іншых мерапрыемстваў з захаваннем сярэдняй заробтнай платы. Ім даецца вольны час для выканання грамадскіх абавязкаў на карысць калектыва.

7.5. Бакі прыйшлі да згоды, што пры змяненні форм уласнасці і гаспадарання, стварэнні (заснаванні) малых, сумесных, іншых прапрыетарыяў, фірм, кааператываў, дзе задзейнічаны асноўныя фонды і сродкі ўніверсітэта, адміністрацыяй праводзяцца папярэдняе перамоваў з Прафсаюзным камітэтам з мэтай дасягнення згоды па пытаннях, якія закранаюць сацыяльна-эканамічныя інтарэсы працоўнага калектыву.

РАЗДЗЕЛ 8 АДКАЗНАСЦЬ БАКОЎ ЗА НЕВЫКАНАННЕ УМОЎ КАЛЕКТЫЎНАГА ДАГАВОРА

8.1. Наймальнік:

- нясе адказнасць за своечасовае і поўнае выкананне аба-

вязкаў і мерапрыемстваў, прынятых калектывным дагаворам;

- прымае меры для азнамялення іх работнікаў, у тым ліку ўпершыню прынятых, з умовамі дадзенага калектывнага дагавора;

- у тэрмін да 10 дзён разглядаць прадстаўленні Прафкома аб існуючых недахопах у выкананні калектывнага дагавора і даваць матываваны адказ у пісьмовай форме, прымаць меры дысцыплінарнай, матэрыяльнай адказнасці да вінаватых у невыкананні абавязкаў калектывнага дагавора.

8.2. Прадстаўнікі бакоў Наймальніка, якія вінаватыя ў непрадстаўленні інфармацыі, неабходнай для калектывных перамоў і ажыццяўлення кантролю за выкананнем калектывнага дагавора, нясуць дысцыплінарную адказнасць.

8.3. Сістэматычны кантроль за выкананнем калектывнага дагавора ажыццяўляюць Прафком, Наймальнік, камісія па распрацоўцы і кантролю за выкананнем калектывнага дагавора.

Калектывны дагавор разгледжаны і адобраны Канферэнцыяй працоўнага калектыву Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы 16 сакавіка 2000 года

Рэктар С.А.МАСКЕВІЧ.

Старшыня прафсаюзнага камітэта У.А.ХІЛЮТА.

ПАЛАЖЭННЕ

АБ АКАЗАННІ МАТЭРЫЯЛЬНАЙ ДАПАМОГІ РАБОТНІКАМ ГРОДЗЕНСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ЯНКІ КУПАЛЫ

1. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

1.1. Палажэнне аб аказанні матэрыяльнай дапамогі работнікам Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы (далей - палажэнне) распрацавана на падставе Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь «Аб дзяржаўных мінімальных сацыяльных стандартах», Статута ўніверсітэта, Калектывнага дагавора, іншых нарматыўна-прававых актаў.

1.2. Дадзенае палажэнне распрацавана з мэтай сацыяльнай падтрымкі работнікаў Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы (далей - ўніверсітэт), рэгулявання парадку выплаты матэрыяльнай дапамогі.

1.3. Палажэнне зацвярджаецца рэктарам пасля адабрэння яго канферэнцыяй працоўнага калектыву ў ўзгадненні з прафсаюзным камітэтам ўніверсітэта.

1.4. Змяненні і далаўненні ў дадзенае палажэнне могуць быць унесены па ўзаемнай згодзе адміністрацыі і прафсаюзнага камітэта супрацоўнікаў ўніверсітэта.

2. ПАРАДАК ФАРМІРАВАННЯ ФОНДУ МАТЭРЫЯЛЬНАЙ ДАПАМОГІ

2.1. Асноўнымі крыніцамі фарміравання фонду матэрыяльнай дапамогі ўніверсітэта з'яўляюцца:

- сродкі дзяржаўнага бюджэта;
- сродкі пазабюджэтнай дзейнасці ўніверсітэта.

2.2. Сродкі на аказанне матэрыяльнай дапамогі работнікам ўніверсітэта плануюцца кожны календарны год і прадугледжваюцца ў каштарысе выдаткаў.

3. ПАРАДАК І ўМОВЫ АКАЗАННЯ МАТЭРЫЯЛЬНАЙ ДАПАМОГІ

3.1. Матэрыяльная дапамога штатным работнікам ўніверсітэта можа быць аказана ў наступных выпадках і ў наступных памерах:

3.1.1. смерці работніка - у памеры 20 мінімальных заробточных плат;

3.1.2. цяжкага захворвання, якое ў адпаведнасці з медыцынскім заключэннем патрабуе працяглага лячэння - у памеры 10 мінімальных заробточных плат;

3.1.3. смерці блізкіх сваякоў (дзедзі, муж, жонка, бацькі) - у памеры 10 мінімальных заробточных плат;

3.1.4. цяжкага матэрыяльнага становішча - у памеры 5 мінімальных заробточных плат;

3.1.5. нараджэння дзіцяці - у памеры 5 мінімальных заробточных плат;

3.1.6. адзінокім маці (пасля кожнага працоўнага года ва ўніверсітэце) - у памеры 5 мінімальных заробточных плат;

3.1.7. работнікам, якія маюць 3 і больш дзяцей ва ўзросце да 18 гадоў або дзіця-інваліда ва ўзросце да 16 гадоў (пасля кожнага працоўнага года ва ўніверсітэце) - у памеры 5 мінімальных заробточных плат;

3.1.8. санаторна-курортнага лячэння - у памеры 5 мінімальных заробточных плат;

3.1.9. знаходжання дзіцяці работніка ўніверсітэта ў аздараўленчым лагеры - у памеры 3 мінімальных заробточных плат.

3.2. Матэрыяльная дапамога ў выпадку смерці работніка ўніверсітэта выплочваецца членам яго сям'і на падставе заявы і копіі пасведчання аб смерці.

3.3. Аказанне матэрыяльнай дапамогі работнікам ўніверсітэта пры стыхійных бедствах і іншых непрадбачных здарэннях ажыццяў-

ляецца на падставе сумеснага рашэння адміністрацыі і прафсаюзнага камітэта супрацоўнікаў ўніверсітэта з абгрунтаваннем сітуацыі.

3.4. Выплата матэрыяльнай дапамогі ажыццяўляецца на падставе заявы работніка і неабходных дакументаў (медыцынскай даведкі, копіі пасведчання аб смерці, копіі пасведчання аб нараджэнні і г.д.).

3.5. Рашэнне аб аказанні матэрыяльнай дапамогі работніку прымаецца рэктарам або прарэктарам па навучальна-выхаваўчай рабоце і сацыяльных пытаннях па хада-тайніцтву прафсаюзнага камітэта.

3.6. Рэшта грашовых сродкаў на матэрыяльную дапамогу размяркоўваецца штомесячна кожнаму штатнаму супрацоўніку да яго службовага акаду ў працэнтных суадносінах.

Разгледжана і адобрана канферэнцыяй працоўнага калектыву Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы 16 сакавіка 2000 года

Рэктар С.А.МАСКЕВІЧ.

Старшыня прафсаюзнага камітэта У.А.ХІЛЮТА.

ПРАКТИЧЕСКАЯ ПСИХОЛОГИЯ?.. НЕТ?.. ДА!!!

(Начало на 2-й стр.)

нейролингвистический тренинг и др.), причем учиться не неделю, а 1-2 года.

В-третьих, иметь высококлассного наставника (тут надо быть счастливым).

В-четвертых, иметь специальные - психологические - способности. Есть такие способности!

В-пятых, психолог должен знать предмет своего труда. Этот вопрос мы неоднократно обсуждали. Полагаем, что для психологов, окончивших университет, предметом психологического воздействия должны быть пациенты со здоровой психикой. Психолог, получивший в университете специализацию «Медицинская психология», может совместно с врачом решать практические задачи врачевания. Разумеется, врач-психолог, окончивший медицинский вуз, сам может осуществлять и врачевание.

Недоверие к практической психологии со стороны традиционных психологов, представителей других профессий и потенциальных клиентов, нуждающихся в психологической помощи, вызвано тем, что многие из тех, кто именует себя психологами, даже психотерапевтами (!), дискредитируют не только профессию психолога-практика, но и психологию в целом. Не случайно в практическую психологию нередко «уходят» именно те, кто как раз малообразован, в частности, в психологии. И вот что странно: чем извращеннее «практикует» такой шарлатан, шаманствует, изображает колдуна, тем сильнее привлекает к себе малообразованных клиентов.

Мы организовали при университете Центр психологической помощи населению. При этом мы ставили целью сделать его временно базой для углубленного обучения студентов психодиагностике, психологической консультации и психокоррекции. У нас много проблем. Еще не полностью укомплектован Центр, подбор кадров осуществляется с большой осторожностью: эти люди должны быть хорошо образованы, иметь психологические и организационные способности. Кажется, нам повезло с руководителем Центра психологом-педагогом Ниной Всеволодовной Колбаско.

Девиз практического психолога, как и врача: не навреди! Поэтому мы беремся пока за те дела, которые нам под силу: диагностика интеллекта, способностей, характера и т.п., консультация о воспитании ребенка с учетом его индивидуальности, психологическая помощь в подготовке к экзаменам, в случаях разлада в семье, ссоры с другом, утраты, измены, безответной любви. Нет еще единого мнения о том, что составляет компетенцию психолога, а что - психиатра, что-то, очевидно, могут оба. Поэтому требуется тщательная подготовка к определенному виду работы и большая осторожность.

Центр планирует проведение психологических тренингов (социально-психологического, личностного роста, нейролингвистического и др.) для студентов каждого факультета. В тренинге могут участвовать не более 12-15 человек. Поэтому работа предусматрива-

ется систематическая и планомерная, чтобы охватить больше студентов и преподавателей. Тренинг может способствовать формированию навыков общения, познания других людей, может дать толчок к рефлексии, т.е. познанию самого себя и пониманию того, как тебя понимают, как к тебе относятся другие, как овладеть своим психическим состоянием, скорректировать некоторые стороны своего поведения и самосовершенствование профессионально-личностных качеств.

Студентка 5 курса Татьяна Шут организует группу детей, с которыми будет осуществляться психокоррекция путем привлечения их к рисованию.

Мы начинаем осторожно, как бы исподволь, чтобы не допустить ошибок. Если работа пойдет, как мы планируем, перспективы центра огромны. Намерены привлечь в Центр население города, а в дальнейшем - и области. Мы хотим, чтобы Центр стал в будущем средоточием всей методической работы психологической службы области.

Б. КОВАЛЕВ,
заведующий отделением психологии, заведующий кафедрой общей и социальной психологии ГрГУ;

С. КОНДРАТЬЕВА,
заведующая кафедрой возрастной и педагогической психологии ГрГУ, профессор;

Е. КОРОЛЕВ,
заведующий кафедрой медицинской психологии и психотерапии ГГМУ, профессор.

ПРИГЛАШАЕМ В МАГИСТРАТУРУ!

В текущем учебном году при кафедре алгебры, геометрии и методики преподавания математики открылась магистратура по специальности «Теория и методика обучения математики».

Первой магистранткой кафедры стала выпускница нашего университета, учительница математики средней школы №36 г. Гродно (с польским языком обучения) Ж.И. Малевич.

Общеобразовательная подготовка осуществляется в рамках учебного плана, состоящего из четырех блоков - дисциплин гуманитарного цикла, общенаучных и общепрофессиональных дисциплин, специальных дисциплин и дисциплин специализации. План рассчитан на 720 часов учебных занятий. Срок обучения - 1 год.

В блок специальных дисциплин включены: философские и методологические проблемы математического образования (68 часов, экзамен); научные основы школьного курса математики (76 часов, экзамен); методология и

методика организации педагогических исследований (34 часа, зачет); методика преподавания углубленного курса алгебры и начал анализа (84 часа, контрольная работа, экзамен); методика преподавания углубленного курса геометрии (76 часов, контрольная работа, экзамен).

Блок дисциплин специализации состоит из двух дисциплин: подготовка учащихся к математическим олимпиадам и конкурсам (48 часов, зачет), организация научно-исследовательской работы учащихся классов с углубленным изучением математики (36 часов, реферат).

В качестве авторов и соавторов к разработке программ были привлечены известные специалисты в области математики и дидактики математики - член корреспондент Академии образования Республики Беларусь, профессор Могилевского университета Н.М. Рогановский, профессор Витебского университета К.О. Ананченко, научный

сотрудник Института математики НАН Беларуси С.Л. Соболевский. Н.М. Рогановский и К.О. Ананченко - авторы первых белорусских учебников по геометрии и, соответственно, алгебре и началам анализа для школ и классов с углубленным изучением математики. С.Л. Соболевский - энтузиаст олимпийского движения Беларуси, неоднократный участник и победитель международных математических олимпиад.

Научно-исследовательская подготовка магистрантов завершается написанием и защитой ими диссертаций. Слушателям, полностью выполнившим программу обучения, присваивается академическая степень «Магистр педагогических наук». Кафедра планирует организовать заочное обучение по данной специальности.

Ю. ЗОЛОТУХИН,
Л. КИРИЛЮК,
И. СТЕПУРО,
преподаватели магистратуры.

В ЧЕСТЬ ВЕЛИКОЙ ПОБЕДЫ

2000 год - год славного юбилея одного из самых выдающихся событий XX века - 55-летия Победы советского народа в Великой Отечественной войне. В честь этого события в университете в числе других праздничных мероприятий среди студентов проводился конкурс на лучшую методическую разработку внеклассного мероприятия по патриотическому воспитанию школьников. В нем приняли участие 40 студентов.

Жюри конкурса во главе с первым проректором по учебно-воспитательной работе и социальным вопросам И.П. Мартыновым учредило 8 номинаций, в рамках которых оценивались работы конкурсантов и определялись победители. Ими признаны:

- в номинации «За самое полное воплощение тематики конкурса» студентки 5 курса отделения романо-германской филологии Светлана Ракутис и Марина Павляк за игру-исследование «Вызваленне Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў»;

- в номинации «За оригинальность формы и высокую степень самостоятельности» студентки 4 курса отделения романо-германской филологии Ольга Гранковская и Ирина Матыс за инсценировку «Приговаривается к пожизненному заключению»;

- в номинации «За лучшее освещение партизанского и подпольного движения на Беларуси» студентка 5 курса отделения романо-германской филологии Ольга Бородавоко за викторину «Бойцы невидимого фронта»;

- в номинации «За лучшее использование местного исторического материала» студентка 3 курса отделения романо-германской филологии Мария Карпова за маршрут поездки по местам боевой славы Гродненщины «Святая земля памяти»;

- в номинации «За лучший творческий подход в разработке темы» студентки 3 курса отделения романо-германской филологии Александра Зень и Ольга Эйсмонт за маршрут экскурсии по городу Гродно «Бессмертная слава героев умножится в славе потомков»;

- в номинации «За смелую попытку обличения геноцида на земле Беларуси в годы войны» студентка 5 курса Анна Хамко за сценарий вахты памяти «Помнить - значит жить»;

- в номинации «За лучшее использование художественного материала в раскрытии темы» студентки 5 курса отделения романо-германской филологии Оксана Сазанович и Наталья Суворова за викторину «Белорусские художники обличают»;

- в номинации «За умелое воспитательное воздействие» студентка 4 курса отделения романо-германской филологии Наталья Жемчужникова за беседу «Если бы камни могли говорить».

Г. КОБЯК,
начальник отдела воспитательной работы со студентами.

СПОРТИВНЫЙ КАЛЕНДАРЬ

РУБРИКУ ВЕДЕТ СТАРШИЙ ПРЕПОДАВАТЕЛЬ КАФЕДРЫ ФИЗВОСПИТАНИЯ О. ГОЛОЖАКОВ

МЯЧ НАД СЕТКОЙ

В соревнованиях по волейболу в программе спартакиады университета приняли участие восемь сборных команд девушек и юношей.

Команды были распределены на две подгруппы. В финальную часть соревнований выходили по две лучшие команды из подгрупп, которые и разыгрывали звание победителя и призеры первенства.

У девушек из первой подгруппы в финал вошли дружина юрфака и факультета психологии и педагогики, со второй - филологи и команда факультета экономики и управления.

Лучшей оказалась команда факультета психологии и педагогики. В предварительном турнире она обыграла команду факультета экономики и управления - 2:1, а команды истфака и матфака сыграли со счетом 2:0. В финале со счетом 2:0 они победили будущих юристов и филологов. Дружина психологов (руководитель физвоспитания В. Мышкевич) завоевала первое место. Вот кто привел команду к победе: К. Демидик, Н. Книга, Н. Коношок, В. Станкевич, Л. Волкова, Ю. Шукайло и Л. Мартинчик. Уступив победителям, второе место завоевала команда филологического факультета, третье - экономики и управления. Далее идут команды юрфака, математики, биологии, физики и истории.

У юношей в предварительном турнире в первой подгруппе лучшими были историки и команда факультета экономики и управления, во второй - юристы и математики.

И вот финал. Дружина факультета экономики и управления, победив со счетом 2:0 математиков и историков, завоевала звание чемпионов университета. За команду выступали: А. Арциман, А. Юшачков, А. Кажало, Д. Бруев, А. Степаненко, Ю. Гришук, А. Карпицкий, О. Мурин, К. Петручук. Радость победы коман-

ды разделяет и руководитель физвоспитания факультета Т. Малышко. Второе место завоевали юристы, третье - математики. Далее идут команды историков, физтеха, филологи, гуманитарный факультет и биологи.

Подводя итоги соревнований, главный судья турнира, судья национальной категории А. Матюк отметил, что уровень подготовки команд неплохой. Команды были равны, каждая могла стать победительницей.

Лучшими игроками соревнований названы у девушек: Н. Книга, Ю. Шукайло и Д. Шур, у юношей - А. Юшачков, А. Арциман и Ю. Гришук. С обязанностями судей успешно справились студенты А. Степаненко, С. Кийко (оба - факультет истории и культуры) и Н. Книга.

Впереди у волейболистов первенство г. Гродно среди вузов и участие в республиканских студенческих спортивных играх в Минске.

НА ВОДНЫХ ДОРОЖКАХ

В бассейне Дворца детско-юношеского творчества прошли соревнования по плаванию в программе вузовской спартакиады.

Спортсмены семи сборных команд факультетов вели спор за победу в личном первенстве и за командную победу.

В плавании на дистанции 50 м вольным стилем у девушек победила Н. Филипчик, показав время 0,36,4 сек (филфак). Рядом с ней на пьедестале почета стояли: ее подруга по команде Е. Туманова и И. Балеико (биофак).

У юношей в этом виде плавания на дистанции 100 м победил А. Карпицкий (факультет экономики и управления) - 0,57 сек, на втором месте А. Карпач, на третьем К. Шпель (физико-технический факультет). На такой же дистанции в плавании брасом тройка призеров выглядит так: А. Цыбин и Е. Голованов (юрфак), на третьем - Д. Михальчик. У юношей в плавании на спине лучшим был К. Фомин (факультет экономики и управления) - 1,11,0 сек. Интересно прошли соревнования в эстафетном плавании у юношей 4 x 50 м.

С результатом 1,45,5 победила команда факультета экономики и управления, за которую выступали А. Карпицкий, А. Карпач, С. Статкевич и К. Юсевич. Вторыми на финише были юристы, третьими - математики.

В общеконном первенстве победу праздновала команда факультета экономики и управления (руководитель физвоспитания Т. Малышко), на втором месте - будущие юристы, на третьем - команда физико-технического факультета. Далее идут команды математиков, историков, биологов и филологов.

НА СМОТРЕ - САМБИСТЫ

В соревнованиях по борьбе самбо в программе Республиканских спортивных студенческих игр принимали участие 19 команд вузов страны.

Две золотые, одна серебряная и второе общекомандное место - таков результат выступления команды Гродненского государствен-

ного университета имени Янки Купалы.

На высшую ступень пьедестала почета поднялись: Дмитрий Новик (вес 57 кг) и Вадим Уколов (100 кг) - оба - факультет физической культуры, «серебро» у Ивана Ярошевича (вес 68 кг) - факультет экономики и управления.

МОЛОДЦЫ, ШАХМАТИСТЫ!

После длительного перерыва в соревнованиях по шахматам в программе Республиканских спортивных игр в этом году приняла участие сборная команда нашего вуза. В турнире принимали участие шестнадцать команд вузов I и II групп.

Соревнования проводились по швейцарской системе. Первый тур соревнований проводится по жеребьевке, а затем встречаются команды с равным количеством очков.

Дружина нашего университета, за которую выступали Евгений Шашевский и Илья Осирко (оба - физико-технический факультет), Вадим Хилота и Виталий Церлюкевич (юрфак) и Елена Коптева (матфак) встречалась с командами Минского радиотехнического, Витебского медицинского, Полоцкого и Минского экономического университетов, Академии управления при

Кубок за командную победу остался в Минске у Академии МВД, на втором - студенты нашего университета, на третьем - команда Академии физической культуры и спорта.

Д. Новик и В. Уколов включены кандидатами в сборную команду республики для подготовки к Европейскому первенству.

Президенте РБ и Академии физического воспитания и спорта. Набрал во встречах с этими командами 13 очков, наша команда заняла первое место среди вузов I группы, на втором месте - спортсмены Брестского университета, на третьем - Военной Академии РБ.

Радость победы команды разделяет и их тренер, старший преподаватель кафедры физвоспитания В. Михайлов.

Редактор Людмила Мікалаеўна ДАНИЛАВА

Заснавальнік: Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы.

Рэгістрацыйнае пасведчанне № 519.

Газета набрана, зьярстана і надрукавана на тэхніцы выдавецкага аддзела Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы. ЛП № 111 ад 29.12.97 г. Вул. Ажэшкі, 22, 230023, г. Гродна.

Набор і
вёрстка:
**М. ВЕРСТАК,
В. ЗАКРЭЎСкі.**
Фота: Ул.САРОКІН.
Карэктур:
Н. ДУДКО.

Здадзена ў набор 24.04.2000.

Падпісана да друку:

26.04.2000. 15.00

Заказ № 132

Аб'ём - 1 ум. друк. арк.
Наклад 500 асобнікаў.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў адказваюць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытатаў, эканамічных даных, асабістых імёнаў, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Наш адрас: ☒ 230023, г. Гродна,
Вул. Ажэшкі, 22, пакой 228. ☎ 72-08-17.